

MINIGUIA DE CAMP

Toni Llobet · David Carrera

101 Arbusts, lianes i altres enfiladisses de Catalunya

que cal
conèixer

 cryx

Sanguinyol ▶

Cornus sanguinea
Pot fer 4 m o més.
El nom li ve del color
dels branquillons.
Fusta usada per a
eines i en torneria.

ES *Cornejo*, *sanguino*
EN *Dogwood*

GFAMJJASOND ★★★

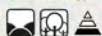

Marfull *Viburnum tinus* ▶

La maduració dels fruits
a l'hivern, afavoreix la
dispersió de les llavors
per aus hivernants,
però són irritants per
a les persones. Les fulles s'han
emprat per abaixar la febre.

ES *Durillo* EN *Larus tinus*

GFAMJJASOND ★★★

**Olivarda,
herba de puces ▶**

Inula viscosa
Malgrat ser considerada
una "mala herba",
té ús medicinal
(artritis, sida...),
descontaminant
de sòls, i de
control biològic (allotja
depredadors d'insectes
plaga de conreus).

ES *Olivarda*
EN *Sticky samphire*

GFAMJJASOND ★★★

**◀ Tortellatge,
cartellatge**

Viburnum lantana
Prefereix sòls calcaris.
Té branques
flexibles, i
tiges i fulles
finament
peludes.

ES *Barbadejo*
EN *Wayfaring tree*

GFAMJJASOND ★★

Baladre ▶

Nerium oleander
Profusament plantat, la
forma silvestre
creix a les rambles
amb hiverns
suaus de les
ribes del Gaià i
el Baix Ebre. Tota
la planta és tòxica,
i altera el ritme cardíac.

ES *Adelfo* EN *Oleander*

GFAMJJASOND ★★★

◀ Malva òlbia

Lavatera olbia
La geganta de les
nostres malves, fins
a 5 m. Viu en
torrents i marges
humits de clima
temperat, sobretot
a l'Empordà i al
Maresme.

ES *Malvavisco rizado*
EN *Tree lavatera*

GFAMJJASOND

Aloc, ximbla ▶

Vitex agnus-castus
Gènere de plantes tropicals i
subtropicals. S'usa per a alteracions
del cicle hormonal
femení i, tradicionalment,
com a regulador de l'excés o
manca de libido, segons les cultures.

ES *Sauzgatillo* EN *Virgin bush*

GFAMJJASOND ★

Garric, coscoll ▶

Quercus coccifera

Normalment és un arbust (d'entre 0,5 a 2 m). Amb el seu fullam espès i de perfil punxenc, quan domina conforma el paisatge impenetrable de les garrigues o les màquies. Al litoral meridional s'associa amb el margallo.

ES *Coscoja* EN *Kermes oak*

G F M A M J J A S O N D ★ ★ ★

◀ Boix *Buxus sempervirens*

Apareix

al sotabosc

ombrívol i també com a

dominant en zones

obertes. Actualment

delmat per l'eruga del

boix, exòtica invasora.

La fusta es fa servir per

a tota mena d'estrís.

ES *Boj* EN *Common boxwood*

G F M A M J J A S O N D ★ ★ ★ ★

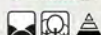

Llentiscler *Pistacia lentiscus* ▶

La resina aromàtica anomenada màstic s'usa en farmàcia, vernissos, odontologia... i l'oli extret dels fruits és comestible i s'usava com a combustible per a llànties.

ES *Lentisco* EN *Mastic tree*

G F M A M J J A S O N D ★ ★ ★

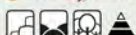

Noguerola *Pistacia terebinthus* ▶

La "banya" que li dona el nom castellà és una malformació anomenada cecidi i provocada per un pugó. Produïa la millor trementina i per això donà origen a aquest nom. Utilitzada per empeltar el pistatxer.

ES *Cornicabra* EN *Terebinth*

G F M A M J J A S O N D ★ ★

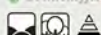

Arboç *Arbutus unedo* ▶

Creix (2 a 10 m) en climes temperats. A la tardor coincideixen flors de l'any i fruits de l'anterior. Els darrers fermenten en madurar i el consum excessiu pot produir embriaguesa.

ES *Madroño* EN *Strawberry tree*

G F M A M J J A S O N D ★ ★ ★ ★

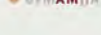
Boneter, barretets de capellà ▶

Evonymus europaeus

En indrets humits i ombrívols, pot arribar a 6 m. Tòxica, la pols de les llavors era usada com a insecticida.

ES *Bonetero* EN *Spindle tree*

G F M A M J J A S O N D ★ ★

▲ Espinavessa

Paliurus spina-christi

Forma part de bardisses, se la troba sovint en marges i vores de camins. Les que trobem al nord-est català es consideren les úniques poblacions de la p. Ibèrica. El fruit té propietats diürètiques.

ES *Espina de Cristo*

EN *Christus thorn*

G F M A M J J A S O N D ★ ★ ★

◀ Murtra

Myrtus communis

Creix en sòls una mica humits. Usat

en jardineria,

gastronomia i per

les propietats

medicinals

(afeccions pulmonars,

refredats...).

ES *Arrayán* EN *Myrtle*

G F M A M J J A S O N D ★ ★

cecidi

Arbusts i lianes de Catalunya

Els arbusts són part essencial del nostre paisatge natural. Dominen especialment a les zones àrides i a les més fredes, així com en ambients de transició després de perturbacions naturals o alteracions d'origen humà (allaus, inundacions, incendis, tales...) en ecosistemes boscos. Juntament amb les plantes enfiladisses —les que mancades de tija rígida grimpen sobre altres vegetals o elements—, també són una part característica dels boscos, i els donen estructura i complexitat.

La guia mostra la majoria de les espècies autòctones que us trobareu de cap a cap del país. A les làmines hi ha agrupades espècies properes, similars, o d'ambients comuns. Les fulles permeten reconèixer cada espècie —compareu-ne diverses abans de diagnosticar—, encara que a vegades cal complementar amb flors i/o fruits.

A més de paisatge, arbusts i enfiladisses són font inesgotable de recursos per a la fauna i per als humans. Cal tenir present que amb les plantes, com amb els bolets, només hem d'usar les identificades amb tota seguretat, i que respectar i conservar la natura ha de ser la nostra prioritat.

Les *Minigüies de camp* són l'eina de butxaca ideal per iniciar-se al naturalisme i conèixer la biodiversitat del país.

Els 14 títols publicats fins ara abasten gairebé 1.000 espècies de fauna i flora.

www.minigüiesdecamp.cat

IDIOMES ES espanyol EN anglès

TIPUS DE FULLA

- Perenne Semicaduca - Pot desprendre's de la tija en períodes desfavorables
 Caduca

FENOLOGIA Període de floració al llarg de l'any

- Màxima presència Presència menor Absència

ABUNDÀNCIA A les zones del país i l'hàbitat propis

- ★★★★ Molt comuna ★★★ Comuna ★★ Escassa ★ Rara

HÀBITATS

- Rocams, penya-segats, cingles, tarteres...
- Zones humides, aiguamolls, estanys i rius
- Ambients de ribera, vora rius i torrents
- Boscos de coníferes, de pins o avets
- Boscos planifolis, tant caducifolis com perennes
- Boscos mixtos, amb coníferes i planifolis
- Matollars, brolles i màquies
- Marges i erms, vores de camp, ambients ruderals
- Prats, generalment de muntanya
- Conreus, ambients ruderals
- Dunes i platges, ambients litorals sorrencs
- Pobles i ciutats, i ambients urbanitzats de tota mena

ESTATGE

- Planes interiors i litorals, baixa muntanya Muntanya mitjana Alta muntanya

TIPUS D'ESPÈCIES EXÒTIQUES INTRODUÏDES

I Invasora, estableix poblacions amb gran capacitat d'expansió i causa impactes ecològics i socioeconòmics

ESCALA

Les espècies apareixen a escala aproximada dins la làmina, excepte quan ho fan dins un cercle, que mostra un detall.

Selecció d'espècies i textos: David Carrera

Il·lustracions: Toni Llobet

Disseny gràfic: Lluc Julià i Toni Llobet

Maquetació: Toni Llobet i Clara Cortadellas

Dipòsit legal: DL T 62-2021

Editen:

Thema: WNP / PST /
1DSE-ES-J

Cossetània

9 788413 560397